

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIII. Jejunium omnigenæ virtutis adjumentum optimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

mum dari. Illustre specimen abstinentiæ. Ita profectò, inquit Damianus, canicula voluptatis, quæ vivere potuisset sub mensâ corporis, quia impudenter in sancta sanctorum irrui, poenitentia ac abstinentiæ fuste mactata est.

Petrus Damianus, 10. 2. in vita S. Romualdi c. 52. mibi pag. 242.
Nec tantum has tales aliorum victorias narravit Damianus, sed seipsum hac ipsâ ludâ præclarissimè vicit. Nam præter quotidiana jejunii & abstinentiæ argumenta, illud in tanto viro singulariter observandum. Toto quadragintadiali jejunio nil umquam igne coctum comedit, solis contentus pomis, quæ ipse & in cibum, & in potum adhibuit. Ob nimiam verò imbecillitatem stomachi demum coactus est aliquid madefacti leguminis admittere. Atque hoc fecit exemplo divi Romualdi motus, quem pro viribus imitari studuit: cuius & res gestas scripsit, in his & illud de gulæ victoriâ observatione præcipuâ narrans: Iubebat Romualdus, ait, illud cibi genus, quo se singularis sentiebat affici, cum curâ parari; allatum verò naribus & ori admovens: O gula, gula, inquebat, quam suave hoc edulium est, quam illud tibi saperet? sed vae tibi, nec miculam quidem ex eo gustabis. Ita intactum remittere solebat ad cocum.

Caro Rationis famula, vile mancipium est, cuius nequitiæ & fraudes nemo umquam correxerit indulgentiâ. Abstineret illud & duriter habendum, inedia & fame coercendum. Fuit qui carnis contumaciam in seipso experiretur. Interrogavit is Egidium Francisci Affiliatis socium, quo sibi antidoto adversus hoc morbi genus utendum arbitraretur. Cui Egidius: Mi frater, inquit, quid faceres, si te molossus & rusticana casâ prorsus incesset? Lapide, ait, alter, aut fuste illum peterem, ut in fugam averterem. Ita, inquit Egidius, agendum cum carne si ea incipiat lascivire, aut rationis imperium detrectare: Pete eam lapide contritionis & poenitentia, fuste abstinentiæ illam contunde; & habebis obsequentem. Certè hoc belluæ genus non aliis artibus cicurari potest.

Gula, contumax & rebellis semper bellua in vetitum ruere non cessat, nisi assiduus, ita loquar, mortificationibus coerceretur. Florentinus princeps Laurentius Medices cum fatali lectulo decumberet, omnem, ut sit, edendi appetentiam amisit. Allatis in cenulam lectissimis edulis interrogatus; & quoniam cibus saperet? Hoc unum respondit: Vt solet morienti. Perinde si dixisset: In rebus humanis nihil illi reliquum est dulcedinis aut solatii, qui sentit se moriturum. Ita igitur quotidianis abstinentiis frangenda est gula, ut sentiat se mori. Aliâ illa nimirum vivax in rationem nunquam non erit contumeliosa. Lingit, catillat, forbet, haurit, abligurit tamdiu, dum severis & quidem assiduus abstinentiæ præceptis enervetur.

Greg. 1. 3. Dialog. c. 33. Zach. Lippeloo 10. 3. die 7. Septemb.
Vtinam sit Thaumaturgus aliquis Eleutherius, qui abstinentiæ & jejunandi gratiam nobis impetret, quam sibi ab illo impetratam, Gregorius Magnus non scriptis tantum, sed & picturis voluit testari. E stomacho Gregorius adeo laborabat, ut animi defectio cibum posceret ipso Paschatis pervigilio. Grave videbatur Gregorio eâ die, quam & parvuli jejuniis venerantur, non posse cibis abstinere. Ita morore magis quam morbo deficiens accessit Eleutherium, rogavitque grandi fiducia vires sibi à Deo impetraret, ad diem illum inedia exigendum. Eleutherius exorari se passus mox in genua procubuit, & manibus cælo elatis, stillantibusque oculis, precatus est Deum vires ad tolerandum jejunium tantopere desideranti non negaret. Annuet Deus. Nam continuo Gregorius illud stomachi robur per sensit, quo vel biduanam inediam ferre non recusasset.

O mi Deus, suffice vires nostræ abstinentiæ, sed ante omnia rebellem voluntatem nostram impelle, ut,

quam plerumque averfatur abstinentiâ; ampliè vellet. Hoc opus, hic labor est. Tolerare moderatam inediam facillimè possemus, modò vellemus. Sed quia nolumus, ideo frequenter frigidissimum illud auditur: Non possumus. Da bone I E S V, quod jubes, & jube, quod vis.

Ergo bonum, ergo tutissimum & optimum medicamentum est jejunium: Plurimi ac gravissimi morbi aliter non curantur. Medicorum princeps affirmatissimè dixit: Hoc genus demoniorum non ejicitur nisi in oratione & jejunio. Ergo beati qui nunc esuriam, quia saturabuntur.

CAPVT XIII.

Ieiunium omnigenæ virtutis adjunctum optimum.

POMUM punicum, nobilissimum pomum, fructus excellentissimus, licet corticis sicci & asperi sit: in hoc rubicundula succi plena granula certo mirroque ordine in suis caveolis disposita, velut in præsidio jacent. Illud hæc magis mirandum. Mînus pomum non habet pauciora grana quam grandius sed minora, & magnum minore non habet plura sed grandiora. Ita omne malum punicum quadringenta sexaginta quatuor grana continet. Parvum, sed dives ararium, præsertim ægiti, ac sitibundis.

Huic malo non malè comparem Ieiunium aspectu asperum, si corticem spectes, & siccitate inamatum; sed eimare, & thesaurum invenies. Iejunii fructus plurimi, præstantissimi, sed latentes: erue, & gustâ; suavitatem senties post amarorem minimè diuturnum.

Cur jejunandum sit, causas complures assignavimus, adjungimus & istam; Ieiunium virtutibus omnibus & adjuncto est & augmento. Hoc, uti priora cetera, more nostro Iuculentius sub oculis ponemus.

§. I.

ECCLÆ lumen Hieronymus, cum Zachariam prophetam interpretaretur, accuratissimè oblectans: Post templum Hierosolymis devotè restauratum, populus senatus sacerdotum hæc quæstionem posuit: Numquid stendum est mihi in quinto mense, vel sanctificare me debeo, sicut jam feci multis annis? Querit plebs Solymæ, num adhuc jejunii legibus stringatur, quibus olim stringebatur: Num sanctificare me debeo? Tejunare, inquit Hieronymus, est seipsum sanctificare, quia jejunium est sanctificatio ad recipiendâ Dei munera. Hinc Basiliius compendioso: Ieiunium, inquit, est thesaurus à quo virtutes promittuntur universæ.

Bernardus die Nascens Christi Domini ore liberissimo: Aut iste, inquit, fallitur, aut mundus errat. Christus elegit, quod salubrius judicavit; vos eligitis, quod ille reprobat. Quid ergo? Christus, qui non fallitur, elegit, quod carni molestius fuit: id ergo melius, id utilius, id potius eligendum: & quisquis aliud doceat vel suadeat, ab eo tanquam à seductore cauendum.

Hic summa rei, hic operis cardo vertitur. Hoc autem mundus non capit; non vult intelligere, ut bene agat. Salubria, si sint amariuscula, rejicit, molesta carni cane pejus & angue odit, jejunium ut grande malum fugit. Erras munde, & erras ab ostio; erras, ô munde, toto cælo erras. Nam Christus non fallitur, qui calices ingerit amariore, sed salubres, qui jejunium concionum suarum voluit esse principium.

Quod Gregorius Nyssenus considerans: Ieiunium, inquit, virtutis fundamentum est: Si nolumus jacere fundamentum, nunquam surget ædificium; ruente fundamento tota ruit imposta moles. Rem hinc mirissimam examinemus.

Quis,

Quis, obsecro, primus Hierosolymorum incenia deiecit? quis urbem vastavit, exussit, evertit? Nabuchodonosor, putamus. Hæc iussu ipsius facta, Quis autem admolitus est manum? quis arietem incussit, quis muros incendit, quis urbem occupavit? Dictum fœdum, unicus homo. Si Goliathus aliquis, aut de genere gigantum id fecisset, nil aded miri aut novi fuisset. Quis igitur homo ille unicus, quis fuit? Cocus.

Testantur Regum fasti his ipsis verbis: Venit Nabuzardan princeps exercitus, servus regis Babylonis in Hierusalem. Et succendit aedificia regis, & aedificia Hierusalem: omnemque domum igni, & muros Hierusalem in circuitu destruxit. Quis ausus hæc talia? Cocus unicus, seu, princeps cocorum. Nam septuaginta Interpretes, & cum eis Chrysofostomus, Nabuzardan semper cocorum principem appellant, uti sæpius notat Gregorius. Ita cocorum princeps Hierosolymis tantas calamitates & clades invexit. Nec aliter hodieque pugnatur: Tot centena millia hominum quotidie in extremam perniciem dantur a solo Nabuzardan. Cellarius & Cocus innumeris hominibus pecuniam rapiunt & vitam, & quos culina non sepelit, sepelit cella. Comestando, aut certe abundantius prandendo & cenando, iste quidem crumenam perdit, hic tempus, ille famam, innumerum valetudinem & vitam, plurimi cælum & æternam gloriam. Infinitos depauperat, innumeros jugulat Nabuzardan. Atqui (ait interpret Siracidæ,) non minus homicidæ sunt, qui proprium corpus, quod est opus & domiciliũ Dei, & organum actionum divinarum, crapulâ vel ingluvie corrumpunt & extinguunt, quam qui aliorum corporibus violentas manus inferunt. Vbi gula, ibi virtus nulla. Ideo præcipit Imitatio Christi: Frena gulam, & omnia vitia facilius domabis. Vince cocorum principem Nabuzardan, & hostes tuos omnes feliciter superabis. Non errat vetus metrius: Abstinentia opitulatur omnibus virtutibus.

Flagitia interdicit omnia, qui indicit jejunia. Beatus Maximus Taurinensis Episcopus, ad rem præclare de jejunio: Murus quidam est, inquit, Christiano jejuniũ, inexpugnabilis diabolo, intransgressibilis inimico. Quis enim unquam Christianorum jejunavit, & captus est? Unde & nos, fratres, temporum angustias sustinentes, omnes pariter jejunare debemus, & misericordiam Dei cunctorum abstinentiâ implorare. Quid enim hoc? Christianum pro sua non facere, quod pecudes pro hominum salute fecerunt in Ninive. Stolidior pecude est, qui indicit a sacerdote jejunio, non jejunit. Pecus, quam videt declinare soveam, caret præcipitibus; tu autem non vis jejunando periculum declinare, quod cernis. Desperationis genus est, tunc manducare cum debeas jejunare. Virtutem non amat, qui jejuniũ odit. Nulla virtus est, quam non plurimum juvet jejuniũ. Ieiunium te illa Domini verba sibi usurpet: Sine me nihil potestis facere. Agrotat quis? jejunet. Febricit? tunc maxime jejunet. A carne vellicatur? jejunet quantum potest. Ab hominibus impugnatur? jejunet. Cupit à Deo impetrare quidpiam? jejunet. Vitium aliquod conatur extirpare? jejunet. Pro noxis vult satisfacere? jejunet. Spiritum carnem nititur subicere? seridè jejunet. Bona est oratio, sed cum jejunio.

§. II.

Virtutum & vitiorum ea est ratio, quæ est mercimoniũ: de quibus illud in philosophorum scholis decantatissimum sæpius usurpandum: Vnius corruptio est alterius generatio. Exempli gratiã: Olim linum gossipium erat usitatissimum; cui minorum gentium non thorax inde factus? vix satis textorum fuit, qui gossipium in pannum cogerent. Nunc xylum hoc linum exolevit, pro corium & sericum tantò crebrioris usus est. Ita profus quantum plus vitis deccedit, tantò plus additur virtutibus. Corruptio &

abolitio vitiorum, generatio virtutum est. Gula & Luxuria affinitate primâ sibi junctæ sunt: quanto plus istis admittitur, tanto plus accrescit Temperantiæ ac Pudicitie. Gulam & luxuriam in te jugula; & ad vitam virtutes maximas excitasti. Cognatis illis vitiis quam potes, acerrimè resiste, & virtuti grande incrementum adiecisti. Comico, virtutis est conclave Temperantiã.

Sapienter & congruè instituta, dicit Salomon: Cum profecerim ligna, extinguetur ignis. Dum vivimus, tamen sanctè vivamus, aliquid vitiosi fomitis in nobis identidem gliscit: velut sopito jam grandi incendio, tamen adhuc per aliquot dies abditæ vivunt favillæ: ita in nobis nunquam defunt vitiorum igniculi, qui variè sese produnt: nam modò ignescit ira, modò invidia, jam luxuria, jam superbia latens in flammam confluit. Huc aquam vitò, huc aquam & gliscentem ignem extingue.

Subtrahite ligna foco, si vis extinguere flammam.

Commodissime subtrahit jejuniũ & abstinentiã. Hieronymus ad rem appositè priscum illud usurpans: Sine Cerere, inquit, & Libero friger Venus. Quò Nabuzardan non penetrat, eò plerumque nec pervenit Libido. Vbi crebra fames & abstinentiã, ibi rara est voluptas impura. Inexpugnabilis murus jejuniũ. Ingluvis ventris & Nabuzardan devastant omnia. Quod Ezechiel aperitissime testatur: Ecce, inquit, hæc fuit iniquitas Sodome sororis tue, superbia, saturitas panis, & abundantia, & otium ipsius & manuum egeno & pauperi non porrigebant. Videte, obsecro, quas periodos & quam pulchrè neccas habeant hæc choreæ. Præfultrix vitiorum omnium Superbia. Primæ post præfultricem procurant ordine ornatissimæ puellæ Saturitas & Abundantiã, medium his Nabuzardan se infert. Lautè comedere, largiter obbibere, affatim dormire, vitis indigniter applaudunt. Secundo loco sequitur monstrum molliissime vestitum, Otium. Plenus venter nec orat, nec vigilat, nec laborat libenter. Tertia saltatrix, eleemosynæ Parçitas. Nam plerumque in vestes & in mensam tam prodigi, in eleemosynas parci sunt. Ita superbiã saturitas, saturitatem abundantia, abundantiam otiositas, otiositatem comitatur immisericordiã. Hæc fuit iniquitas Sodome. Hoc Sodoma & Gomorrhã, hoc Adama, Seboim, & Segor, hoc Hierusalem expugnavit & evertit. Rerum abundantia, pabuli copia, culina semper ructans & plena; Nabuzardan cum agmine suo devastat & pellundat omnia. Exitium vicinissimum est; ubi nihil abstinentiæ est.

Serpens nil æquè horret ac sputum hominis jejuni, ollam bulliente aquâ plenam non ita fugit, atque matutinam hominis salivam. Orcinus coluber nil sperat victoriæ, ubi congregandum est cum homine sobrio & jejuno. Hunc timet, ab hoc vincitur facillimè. Id clarè Basilus affirmans: Ieiunium, inquit, contra exercitum demonum dat arma. Cui accinens Hieronymus: Pulchra res est, inquit, jejuniũ, quod etiam demones terret. Sic alii ordine Patres loquuntur. Augustinus ex omnino numero priscorum Patrum tam succinctè quam verè ac nervosè: Nullus, inquit, sine jejunio vincit diabolum. Ergo abstinere, est diabolum vincere. Cacodæmon nihil sibi metuit, & ad pugnandum alacerrimus est, cum habet adversarium jejunii & abstinentiæ ignarum.

Philibertus Abbas vir eximie virtutis abstinentiam exactam sibi sæpius indixit. Sed, quod humanæ fragilitatis est, subinde non observavit, tunc præcipuè, cum hospites suos amantiùs excipiens, humanitati tantum tribuit, ut indictæ legis aliquantulum oblivisci vellet. Hic optimus vir sensit dextram hominis, quem non vidit, ventri suo non sine cachinno incuti, hac additâ voce: Modò hic bene, modò hic bene. Irrisit hostis, annuent Deo, lautiùsculam cenam Philiberti, perinde

MANET IN LIBRIS CA...

Gen. c. 27. v. 37.

si exprobrasset illi: Philiberte Abbas, tam suaviter decreti tui es immemor? Videte virum sanctum, qui cuticulâ bene curatâ jam orare, jam legere, jam cantare insigniter potest. Nimirum Philibertus ventrem suum frumento ac vino stabilivit (ut Isaacus Iacob filium) & ultra quod faciat, nisi ut in utramque aurem dormiat rerum omnium securus? Dormi, Philiberte, Abbas sanctissime; Nabuzardan arcem tuam invasit, cepit occupare.

Hæ hostis exprobrationes sunt post abstinentia leges leviusculè violatas: quem aget fatanas triumphum de ijs, qui jurati jejuniorum hostes in abstinentiâ jurè peccant audacissimè, qui raro sobrii, nunquam jejuni, liberaliter Deo ventri sacrificant, virtutum omnium inanes?

S. III.

Hieron. ad Demetriad. Leo serm. 2. de jejuniis. Chryf. 10. 1. bo. 1. in c. 1. Genes. pag. 2.

Ieiunium, inquit Hieronymus, non solum perfecta virtus, sed ceterarum virtutum fundamentum est & sanctificatio. Huius beatus Leo subscribens: Semper, ait, virtutis cibus fuit jejunium. Næ Chrysofomus aliter sentiens: Ieiunium, inquit, schola precum, animæ cibus, oris frenum. Ieiuniumque animæ nostræ alimentum est: & sicut corporalis iste cibus impinguat corpus, ita & Ieiunium animam habitivorem efficit & valentivorem. Leves ei pennas producit, ut in sublime feratur, & summa contemplari queat. Vellem ergo vos purificatâ mente, valèque delictis & voracitati dicto, matrem omnium bonorum & pudicitia, aliarumque virtutum omnium magistrâ, jejunium, inquam, explicitis vestrae mentis sinibus suscipere.

Cur jejunaudis sit,

Quare jejunandum sit, complures hæctenus causas percensuimus, nominatim istas:

1. Ieiunium servandæ aut reparandæ valetudini, producendæ vitæ pharmacum præstantissimum, optimum.
2. Ieiunium ciborum omnium condimentum.
3. Temporis, opum, nominis auctarium.
4. Exercitiorum spiritalium maximum adjuvamentum.
5. Pro commissis peccatis ampla satisfactio.
6. Hominum à paradiso exultantium statui convenientissimum.
7. Omnium sanctorum hominum exemplis confirmatum.
8. Exterforium carnis medicamentum.
9. Virtutum omnium incrementum. Addo.
10. Ieiunium, Dei, Naturæ ac Ecclesiæ præceptum.

A Primum inde liquet. In lege prisca præcepit Deus, statim mensibus ac diebus genium fraudarent. Affligetis animas vestras. In novâ lege jejunii modum docerit voluit per Filium, cuius hæc verba sunt: Cum jejunatis, nolite fieri sicut hypocritæ, tristes. Veniet dies & auferetur ab eis spiritus, & tunc jejunabunt.

Ieiunii necessitatem explicans Chrysofomus: Propterea, inquit, & Deus hominem à principio faciens, illico frenum ei jejunii manibus imposuit, veluti pia amabili, que martri & magistro optimo committens. Si in paradiso jejunium necessarium fuit, extra paradysum multò magis erit. Si ante plagam utilis medicina fuerat, multò magis post plagam. Si necdum bello voluptatum insurgente nobis arma fuerant opportuna, multò magis post voluptatum viciorumque prælium à demonibus nobis illatum. Igitur necessaria nobis sunt à jejuniis auxilia. Vidisti quomodo transitur Deus jejuniis spiritus & quomodo latatur jejuniis honorato. Quomodo enim jejuniis spiritus mortem spernentis obtulit, sic iterum eodem honorato à morte revocavit.

Ioanni Chrysofomo hic Petrus Chrysofologus jungendus: Videtis fratres, inquit, quia, quod Quadragesimam jejunamus, non est humana inventio; auctoritas est divina; & est mysticum, non præsumptum; nec est de terreno usu, sed de celestibus secretis.

Alterum inde constat de naturæ præcepto. Ea quandoque carnis blandimenta, illæ dæmonis suggestiones, illa peccandi pericula urgent, ut modus vix appareat evadendi: Tunc, ajunt Theologi, naturæ lege obligamur, jejuniis, similive armaturâ resistere peccatis. De animi salute agitur, luctandum est, & cælum vi rapiendum.

Tertium de præcepto Ecclesiæ nil habet dubii. Domini voces non ignoramus. Si Ecclesiam non audieris, sit tibi sicut ethiops & publicanus. Hieronymus hic suaviter erudiens: Unaquæque provincia, inquit, abundet in suo sensu, & præcepta majorum leges Apostolicas interpretetur. Theologorum princeps Thomas Aquinas ad quæstionem. Vtrum jejunium sit præceptum? ita respondet: Conveniens fuit ut humanis legibus ac divinis præcepta de jejuniis, & illius observatione darentur. Theologorum omnium effatum est. Quadragesimalis jejunii legem omnibus nationibus omnibusque sæculis fuisse constitutam. Sapientiam cum precibus, sentiantes cum majoribus, cum Christo & discipulis Christi jejunium & abstinentiam amplectamur. Tolerabilem ac brevem inedia æterna comitabitur satietas.

A LO E